

Stockholm 2018-01-05

Miljö- och energidepartementet

m.registrator@regeringskansliet.se

Synpunkter på promemorian Elmarknadslag(dnrM2017/0226/Ee)

Branschföreningen Oberoende Elhandlare (OE) vill härmed lämna sina synpunkter på departementspromemoria med förslag, lagtexter och författningskommentarer till en reviderad ellag.

OE anser att de senaste omarbetningarna och de föreslagna förändringarna är bra och ökar klarheten i regelverket. Vi finner att förslagen till nya lagtexter och författningskommentarer generellt sett är väl genomarbetade och väl avvägda och vi väljer att lämna mer detaljerade synpunkter enbart på nedanstående frågor:

Aggregatorer

Vi är positiva till allt som kan befrämja en ökad efterfrågeelasticitet, men vill ändå ifrågasätta om aggregatorer kommer att vara relevanta på den svenska/nordiska elmarknaden. Vi anser att man närmare bör utreda den exakta innebörden av begreppet aggregatorer och hur det passar in i regelverket på den nordiska marknaden. (Författningskommentarena 4 kap 21 §)

Minska detaljkraven för att förbättra konkurrensen

OE är mycket negativa till 6 kap 23§, som bl.a förbjuder nätföretag att ta ut avgifter för fakturor. Ska inte nätföretag i likhet med andra företag kunna ta ut en avgift för pappersfakturor så att flera elanvändare i stället väljer elektroniska fakturor.

När det gäller 7 kap 12§ om ett effektivt utnyttjande av nätet så menar vi att det är nödvändigt med en långtgående precisering och att det är bra att görs möjligt genom mer detaljerade föreskrifter från regeringen eller Ei, enligt 7 kap §13.

Vi är positiva till att 12 kap 25§ ger elhandelföretaget möjligheten att på sin faktura hänvisa till att kompletterade och mer omfattande information finns att på företagets hemsida.

OE är mycket negativa till 12 kap 28 §, som bl.a förbjuder elhandelsföretag att ta ut avgifter för fakturor. Ska inte elhandelsföretag i likhet med andra företag kunna ta ut en avgift för pappersfakturor så att flera elanvändare i stället väljer elektroniska fakturor.

OE känner en oro för en mer långtgående detaljreglering av elhandlare. Det hämmar konkurrensen och möjligheten att utveckla både elavtal och nya affärsmodeller i den digitaliserade vardagen. En detaljreglering av informationen på fakturan motverkar kundanpassade lösningar och har därmed en negativ effekt på konkurrensen på elmarknaden

Det är vidare viktigt att motverka detaljerade regler om utformningen av fakturor på elmarknaden som motverkar effektiva och kundanpassade lösningar och som kan komma i konflikt med avtalsfriheten.

OE vill i detta samband även lyfta fram vikten av att tillåta förskotts fakturering där det är mycket viktigt att det ges möjlighet till det. Annars riskerar dåliga betalare få ett mycket högt elpris med krångliga deponeringsprocesser. I Norge har myndigheten skapat ett regelverk på hur man får förskotts fakturera. Det bör i detta sammanhang påpekas att Norges lagar inom elområdet enligt EES-avtalet måste följa EU:s regelverk.

Samma sak gäller paketering av produkter där det inte är tillåtet att erbjuda "flatrate"-avtal som elhandlare. Förbudet är kopplat till energieffektiviseringsdirektivet. Med ett flatrate avtal ligger incitamenten hos elhandlaren att se till att kunden förbrukar mindre och vid rätt tillfälle, vilket ger en betydligt större möjlighet att få kunder som reagera på prissignaler, jämfört med om detta ansvar ligger hos slutkunden.

Allt för långtgående regler som försvårar kundanpassade lösningar medför också, som vi tidigare påpekat att reglerna kringås genom att kundpassade lösningar på elkunder levereras av tjänsteförtag i stället för av elhandelsföretag. Vi vill därför en än gång aktualisera frågan om gränsdragningen mellan elföretag och tjänsteföretag som är aktiva på elmarknaden. Det är möjligt att kringgå bestämmelser i ellagen genom att flytta vissa tjänster från elhandelsbolag till tjänsteföretag som inte omfattas av ellagen. Såvitt vi förstår omfattas inte en tjänsteleverantörer som exempelvis Sumer (BaraSpara) av regelverket. Företaget hjälper till sina kunder förutom med inköp av el, med inköp inom flera områden som försäkringar och premiepensioner. Vi menar att det bästa sättet att komma till rätta med detta så att alla som agerar på elmarknaden omfattas av samma regler är att undvika en allt för långtgående detaljreglering av exempelvis utformningen av fakturor och orimliga förbud mot att ta ut avgifter för papperfakturor.

I dagsläget innebär även regelverket att aktörer som inte enligt dagens definition är elhandlare kan erbjuda dessa avtal. Det har skapat konkurrensproblem mellan elhandlare och energitjänsteföretag elmarknaden. Därför bör förbudet enligt energitjänstdirektivet mjukas upp så att elhandelsbolag kan erbjuda samma typer av elavtal som tjänsteleverantörer. Det kan enligt OE göras utan att kundens rätt till avlästa mätvärden äventyras.

Telefonavtal skapar aktiva kunder

Vi menar vidare att avtal ingångna på telefon redan regleras av distansavtalslagen. Vid ett avtal som tecknas via telefon har en kund två veckor på sig att ångra sitt ingångna avtal efter det att kunden har fått en skriftlig bekräftelse på avtalet. Om man inför ett krav på signatur från kund på avtal ingångna på telefon försvårar det för kunderna att byta elbolag och vi får därmed färre aktiva kunder på elmarknaden. Det är bättre att det skapas möjligheter för Ei att vara aktiva i sin tillsyn mot de bolag som missköter sig. OE anser att telefonförsäljning är ett

kundanpassat sätt att göra det enkelt för elkunder att byta bolag och att det normalt görs med hög kvalitet och seriöst. Att enstaka små aktörer missbrukar systemet innebär inte att man bör införa krav på skriftliga avtal för alla kunder. OE är därför negativa till den överenskommelse om skriftligt bekräftande av muntliga avtal som Konsumentverket träffat med Energiförtaen Sverige.

Vi ifrågasätter såväl det materiella innehållet i avtalet som den legala grunden för avtalet. Övergripande regelverk för avtalsvillkor bör enligt vår uppfattning vara föremål för lagstiftning och inte något slags branschöverenskommelser.

Frågan har beretts på Finansdepartementet, men inte resulterat i något lagförslag. Vi utgår ifrån att vi kommer beredas möjlighet att lämna remissynpunkter på ett förslag rörande regelverk för telefonförsäljning om frågan skulle aktualiseras i regeringskansliet.

Samma definition av mikroproducenter förenklar

Att definitionen av en mikroproducent i 6 kap. 22 § justeras något så att samma definition av mikroproducent används i både Inkomstskattelagen (1999:1229) och Elmarknadslag (2017:44). Den föreslagna förändringen skulle innebära att definitionen ändras från ”En elanvändare som har ett säkringsabonnemang om högst 63 ampere och som producerar el vars inmatning kan ske med en effekt om högst 43,5 kilowatt ska inte betala någon avgift för inmatningen” till ”En elanvändare som har ett säkringsabonnemang om högst 100 ampere, och som producerar el som matas i på elnätet i samma anslutningspunkt, ska inte betala någon avgift för inmatningen.”

Rätt till avbrottsersättning

När det gäller avbrottsersättning och ersättning till konsumenter resp. elanvändare vid avbrott så är vi tveksamma till jämkningmöjligheterna. (14 kap 10§ resp. 15 kap 6§) I författningsskomentarerna sägs visserligen att denna möjlighet ska utnyttjas mycket restriktivt, men vi tror ändå att jämkningsförfarandet kan orsaka onödigt långdragna processer, där elanvändare och konsumenter kommer i kläm. Jämkningmöjligheten försvårar även övergången till en elhandlarcentrisk modell, då elhandlarna ska hantera avbrottsersättningen till kunderna.

Vi menar att det är rimligt att ställa sådana krav på solvens och förebyggande underhåll, för att ett nätföretag ska få koncession så att reglerna om jämkning kan slopas.

Ursprungsmärkning av el

OE anser att skrivningarna i 12 kap 20§ är klara och tydliga och ställer även krav på redovisning av den inverkan på miljön i form av utsläpp av koldioxid samt mängd kärnbränsle avfall som elproduktionen har orsakat.

När det gäller beräkningen av ursprunget för den el som inte säljs med ursprungsgarantier anser OE att det ska vara sammansättning på den el som bjuds in på Nord Pool (exkl. de volymer som handlats med ursprungsmärkning på den finansiella marknaden) som används. Detta kräver att en rapportering till en myndighet som årligen fastställer den omärkta elens

ursprungsmärkning. OE anser att det regelverk som Ei tagit fram är bra då Ei årligen tar fram den omärkta elen sammansättning på nordisk basis. Ei:s regelverk har dock en brist när det är utformat så att elbolagen endast behöver redovisa sammansättningen av företagets totala el och inte den el som kunden köper. Föreskrifterna bör också innehålla regler om att information om ursprungsmärkningen måste finnas med på varje faktura, d.v.s. både för den el som säljs med ursprungsgarantier elen och för den el som säljs utan några garantier (residualen).

En gemensam nordisk slutkundsmarknad aktualiserar frågan om att utforma systemet för ursprungsmärkning så att det blir transparent och konsistent och jämförbart mellan länderna i Norden och ett myndighetsansvar för att ursprungsmärkningen baseras på ursprungsgarantier för all elproduktion i Norden och på sikt måste motsvarande samordning göras inom EU. Sammanfattningsvis anser Oberoende Elhandlare att:

- Ursprungsmärkningen av el till kund skall omfatta all produktion av el och baseras elektroniska finansiella kontrakt.
- Informationen på kundens faktura ska avse det elavtal som kunden har inte företagets elmix.

OE menar att detta kan tillgodoses enligt bestämmelserna i 12 kap 20§ men ställer sig frågande till hur ursprungsgarantier och ursprungsmärkning och redovisning av miljöpåverkan ska kunna göras tillförlitligt i det fall elen köps på en elbörs eller importeras från företag utanför EU enligt 12 kap 21§. Ei bör därför få rätt att, enligt en föreskrift, beräkna elens miljöpåverkan för olika typer av el. Det säkerställer precis som dagens regler för residualmixen att alla aktörer redovisar samma miljöpåverkan, vilket är viktigt för att upprätthålla förtroendet från konsumenterna.

För Oberoende Elhandlare

Eva Edlund Lendic

Bo Lindörn